

Wat zijn de nieuwe kabinetsplannen voor de gehandicaptenzorg?

De VGN heeft voor de sector relevante plannen uit het regeerakkoord *Bruggen slaan* van het nieuwe kabinet VVD en PvdA voor u op een rijtje gezet.

AWBZ en decentralisaties

Landelijke kernvoorziening

De maatregelen in het regeerakkoord betekenen een definitief afscheid van de huidige AWBZ. Deze maakt plaats voor een nieuwe landelijke voorziening voor de zwaardere verblijfscliënten in de ouderenzorg en de gehandicaptenzorg (ZZP 5 en hoger). Als gevolg hiervan vervalt voor cliënten het verzekerd recht op zorg. De voorziening krijgt een centraal beleidskader, met daarbinnen landelijke inkoop, indicatiestelling en landelijke tarieven voor zowel zorg in natura als pgb. Het landelijke budget voor deze voorziening ligt rond de 12 miljard.

De extramuralisering die in 2013 begint met het vervallen van de aanspraken op ZZP VG1 en 2 voor nieuwe cliënten, wordt dus verder voortgezet. Het was al bekend dat in 2015 de ZZPVG 3 zou volgen. In 2016 wil het nieuwe kabinet ook de aanspraak op VG ZZP4 (en vergelijkbare zorgzwaartepakketten uit de overige gehandicaptenzorg) voor nieuwe en geherindiceerde cliënten laten vervallen. Daarmee zijn deze cliënten ook op de Wmo aangewezen. Onduidelijk is nog waar voor de LG en ZG-zorgzwaartepakketten de grens wordt gelegd.

Extramurale zorg: deel gaat naar de gemeenten

De huidige extramurale AWBZ wordt opgesplitst naar Wmo, Zorgverzekeringswet (Zvw) en gemeentelijke jeugdzorg. De gemeente wordt verantwoordelijk voor de activiteiten op het gebied van begeleiding en verzorging. In 2014 beperkt het nieuwe kabinet de aanspraken voor persoonlijke verzorging en vervalt de aanspraak op dagbesteding. Het is onduidelijk wat er met die dagbesteding precies gebeurt en of dit alleen voor nieuwe cliënten geldt. Zoals het nu lijkt, moeten cliënten voor hun daginvulling vanaf 2014 bij gemeenten aankloppen, zonder dat dit onderdeel expliciet wordt overgeheveld. In 2015 volgt namelijk pas de overheveling van de (overgebleven) extramurale begeleiding en persoonlijke verzorging. Die overheveling vindt vervolgens plaats met een flinke korting van 25% van het resterende begeleidingsbudget.

Stelselwijziging Jeugd

Het nieuwe kabinet heeft de volgende plannen voor de jeugdzorg:

- De decentralisatie Jeugdzorg naar gemeenten gaat volgens plan (per 1/1/2015) door.
- De decentralisatie omvat alle onderdelen: de jeugdzorg die nu een verantwoordelijkheid is van de provincie, de gesloten jeugdzorg onder regie van Volksgezondheid Welzijn en Sport, de jeugd-GGZ die onder de Zvw valt, de zorg voor licht verstandelijk

Notitie VGN

30 oktober 2012

gehandicapte jongeren op basis van de AWBZ en de jeugdbescherming en jeugdreclassering van Veiligheid en Justitie.

- Deze decentralisatie wordt gecoördineerd op het ministerie van VWS.
- "Eén gezin, één plan, één regisseur" is het uitgangspunt bij de decentralisaties in het sociale domein: bij de wet werken naar vermogen, de algemene wet bijzondere ziektekosten, de wet maatschappelijke ondersteuning en de jeugdhulpverlening.
- Dit vergt ook één budget en één verantwoordelijke van overheidszijde. Er komt een einde aan de praktijk waarbij vele hulpverleners langs elkaar heen werken bij de ondersteuning van één gezin.
- De nieuwe Jeugdwet waarborgt de gemeentelijke beleidsvrijheid.
- Elementaire kwaliteitswaarborgen voor cliënten blijven wettelijk verankerd.
- De voorgenomen eigen bijdrage in de jeugdzorg wordt niet ingevoerd.

Zoals verwacht lijkt het nieuwe kabinet de stelselwijziging Jeugd ongewijzigd voort te willen zetten. De VGN vindt dit positief, ervan uitgaande dat de reactie van de VGN op het conceptwetsvoorstel Jeugdwet wordt meegenomen in de verdere uitwerking.

Het is ons niet duidelijk of het kabinet hiermee tegemoet wil komen aan het VNG-voorstel om te komen tot één regeling voor het sociaal domein.

Overheveling naar de zorgverzekeringswet

De extramurale verpleging wordt in 2015 overgeheveld naar de Zorgverzekeringswet. De extramurale behandeling wordt in de plannen niet genoemd. Het College voor Zorgverzekeringen (CVZ) is echter op dit moment aan het onderzoeken welk deel van de extramurale behandeling naar de Zorgverzekeringswet kan.

Participatiewet

De wet Werken naar Vermogen wordt vervangen door de Participatiewet. De participatiewet wordt ingevoerd voor nieuwe cliënten (samenvoeging Wwb, Wsw en deel Wajong met efficiencykorting)

In de Participatiewet valt volgens het regeerakkoord niemand tussen wal en schip, hetgeen één van de eerdere zorgen van de VGN was. Deze wet wordt per 1 januari 2014 ingevoerd en bestaat onder ander uit een quotumregeling voor grote werkgevers die vanaf 1 januari 2015 in 6 jaar wordt opgebouwd naar 5% van het personeelsbestand. Dit geldt uiteraard ook voor werkgevers in de gehandicaptenzorg.

Jongeren die nu al een Wajong-uitkering hebben, behouden hun uitkeringsrechten, waarbij tevens de herbeoordeling en verlaging worden geschrapt. De WSW instroom stopt in zijn huidige vorm in 2014. Daarna bepalen gemeenten op welke wijze zij de voorziening voor beschermt werken willen inrichten. Zowel gemeenten als UWV wordt een doelmatigheidskorting op het re-integratiebudget opgelegd.

Gemeenten

Het kabinet heeft voor ogen om op termijn te komen tot gemeenten van minimaal 100.000 inwoners. Hierdoor ontstaan er op termijn minder partijen om afspraken mee te maken, maar tot het zover is, zal deze schaalvergroting ook veel tijd, geld en inspanning van gemeenten vergen.

Financiële consequenties

De totale bezuinigingen in de zorg lopen op tot structureel €5,7 miljard in 2018. Hiervan heeft het grootste deel (ruim 4 miljard) betrekking op de care. Zonder de maatregelen

Notitie VGN

30 oktober 2012

uit het regeerakkoord zou de care met ongeveer € 2,5 miljard groeien tot 2017. De netto-bezuiniging bedraagt nu in 2017 zo'n 1,5 miljard op de gehele care.

Hierin zijn ook de maatregelen als gevolg van aanpassingen in de eigen bijdrage, de huidige Wmo en inkomensregelingen in de care meegenomen. Hierin zit onder andere een bezuiniging van € 1,1 miljard voor huishoudelijke verzorging.

De directe ombuigingen die voor de gehandicaptenzorg met name relevant zijn en die samenhangen met de stelselwijzigingen in de AWBZ, de overhevelingen naar de Wmo en de Zorgverzekeringswet en de ontschotting jeugdzorg lopen op van € 290 miljoen in 2014 tot € 2,3 miljard in 2017 en bijna € 2,5 miljard structureel. Het betreft hier de extra bezuinigingen in het regeerakkoord ten opzichte van eerder genomen maatregelen.

Hieronder vindt u een overzicht van de financiële gevolgen van de voor onze sector meest relevante maatregelen.

Financiële gevolgen kabinetsmaatregelen care (in miljoen euro)

Maatregel	2014	2015	2016	2017	structureel
Landelijke invoering intramurale kernvoorziening		25	-20	-475	-475
Geen aanspraken begeleiding, budget 75% naar gemeenten, overheveling persoonlijke verzorging	-290	-1.540	-1.565	-1.580	-1.700
Extramuralisering ZZP 4			-35	-70	-110
Overheveling extramurale verpleging Zvw				-30	-30
Ontschotting jeugdzorg		-40	-100	-150	-150
Overheveling langdurige GGZ naar Zvw				0	0
Subtotaal	-290	-1.555	-1.720	-2.305	-2.465
Overig care	-219	-1.490	-1.723	-1.650	-1.650
Totaal care	-509	-3.045	-3.443	-3.955	-4.115

Uit dit overzicht blijkt dat de grootste bezuiniging worden beoogd bij de inperking van de aanspraken op extramurale zorg en de overheveling hiervan naar de gemeenten met een budgetkorting van 25%.

Zorg en kwaliteit

Ruimte voor professionals en vermindering regeldruk

De VGN vindt het positief dat het kabinet bewezen vakmanschap wil belonen met minder verantwoording en controle niet toegeven aan de reflex om op elk incident te reageren met nieuwe regelgeving. Mensen in de voorste linie van het onderwijs, in de zorg en bij de politie moeten trots kunnen zijn op hun werk en zich gesteund weten door hun leidinggevenden.

Notitie VGN

30 oktober 2012

Vermindering regeldruk en herziening toezicht

Het kabinet kondigt aan dat de regeldruk voor bedrijven, professionals en burgers structureel wordt verlaagd en dat de vormgeving van toezicht waar nodig wordt Aangepast om - met behoud van effectiviteit - de toezichtlasten te verminderen. Administratieve lastendruk is een speerpunt van de VGN, in de vorm van het actieplan *Aanpak Administratieve Lastposten*. De VGN vindt het positief dat het kabinet inzet op verdere verlaging van administratieve lasten, en verwacht dat de eveneens aangekondigde tien publiek-private ICT doorbraakprojecten daarbij een grote rol zullen spelen.

Zorg en kwaliteit

Het kabinet vindt publiek toegankelijke informatie over kwaliteit van groot belang en wil lopende initiatieven met kracht doorzetten, eventueel ondersteund door convenanten. Aanbieders van zorg krijgen de plicht om bij de declaratie ook informatie te geven die nodig is om vast te kunnen stellen dat kwaliteit geleverd is. De oprichting van het Kwaliteitsinstituut gaat door en dit instituut krijgt doorzettingsmacht_als de voortgang in kwaliteitsverbetering en -verantwoording stukt. De VGN is er niet gerust op dat deze voornemens niet opnieuw tot instandhouding of zelfs een toename van bureaucratie en administratieve lasten zullen leiden.

Werkgeverschap

OVA

Het kabinet wil met de zorgsector in gesprek om ruimte te creëren om van het OVA-convenant af te wijken. Het OVA-convenant bepaalt de wijze waarop de overheidsbijdrage voor de arbeidskosten (contractloonontwikkeling, incidentele loonontwikkeling en sociale lasten) voor de zorg wordt vastgesteld. Deze maatregel moet (in ieder geval) € 100 miljoen opleveren voor het verbeteren van de arbeidmarktpositie van specifieke groepen zorgmedewerkers. Als stok achter de deur zet de overheid nu al de procedure in gang om de OVA per 1 januari 2016 op te schorten. De inschatting van de VGN is, dat het kabinet bovenstaande € 100 miljoen wil financieren door te korten op het onderdeel incidentele loonontwikkeling. Dit betekent dat de ontwikkeling van arbeidskosten niet volledig gecompenseerd wordt.

Hervorming ontslagrecht en WW

Het ontslagrecht wordt hervormd, echter niet zo ingrijpend als afgesproken in het Lenteakkoord. De preventieve ontslagtoets bij het UWV blijft gehandhaafd. In de CAO mag van het afspiegelingsbeginsel worden afgeweken. De opzegtermijnen variëren van 1 tot 4 maanden en de werkgever dient een vergoeding voor scholing in de vorm van een transitiebudget te betalen met een maximum van 4 maandsalarissen. De duur van de WW wordt beperkt tot maximaal 24 maanden. De WW-premie wordt verhoogd ter compensatie van het financiële voordeel dat de werkgever van deze wijziging in het ontslagstelsel heeft.

Arbeidsmarkt

De groei van de werkgelegenheid in de zorg wordt in de periode 2013-2017 beperkt tot 70.000 arbeidsjaren. Dat is 60 duizend minder dan bij voortzetting van beleid zou worden gerealiseerd. De AOW-leeftijd wordt verhoogd tot 66 jaar in 2018 en 67 jaar in 2021 en vervolgens gekoppeld aan de stijging van de levensverwachting. Er wordt een doorwerkbonus ingevoerd voor werknemers (voltijd en deeltijd) vanaf 61 tot 65 jaar met een

Notitie VGN

30 oktober 2012

laag inkomen. Werknemers die doorwerken tot 65,5 jaar, kunnen zo gemiddeld 1,5 jaar eerder met pensioen (wanneer in 2021 de AOW-leeftijd 67 is) zonder er financieel op achteruit te gaan. Het belang om te investeren in duurzame inzetbaarheid gericht op het wendbaar houden van medewerkers wordt hiermee groter.

Reiskostenaftrek

De maatregel uit het Lente-akkoord over de afschaffing van de fiscale reiskostenaftrek wordt in zijn geheel teruggedraaid, inclusief de maatregel 'auto van de zaak'.

Onderwijs

Het kabinet houdt de investeringen in onderwijs en onderzoek op peil. Dit onder meer door intensivering onderzoek, verbetering kwaliteit leraren en schoolleiders, betere benutting van de onderwijstijd en vergroting van de macrodoelmatigheid van het opleidingsaanbod. Deze investeringen worden bekostigd door de overhead in het onderwijs en het aantal opleidingen en kenniscentra te verminderen en een grotere bijdrage van studenten te vragen. Doelmatigheid en kwaliteit kunnen samengaan, mits dit op doordachte wijze in overleg met branches wordt uitgewerkt.

VN-verdrag

Het nieuwe kabinet zal het verdrag van de Verenigde Naties voor de rechten van gehandicapten ratificeren. Voorwaarde is dat de bijbehorende verplichtingen geleidelijk mogen worden ingevoerd.